

Broj: 05-02-1-3653-3/15
Sarajevo, 18.3.2016. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BIH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 18.03.2016			
Organizacija	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Sto priloga
0102-02-1-3653-3/15		610/16	

B

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o
Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine, dostavlja se

V e z a: Naš akt broj: 05-02-1-3653/15 od 18.2.2016. godine
Vaš akt broj: 02-50-7-17-21,2/16 od 2.3.2016. godine

Vezano za vaš akt, gornje oznake i datuma, u privitku dostavljamo Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, a koji je usuglašen sa Mišljenjem Zakonodavnoopravnog sektora Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Istodobno dostavljamo i Pregled odredbi zakona koji se mijenjaju i dopunjavaju, kao i neslužbenu verziju prečišćenog teksta Zakona o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine.

Pored navedenog podsjećamo, Generalno tajništvo Prijedlog navedenog zakona dostavilo je 19.2.2016. godine, u oba doma Parlamentarne skupštine sa prijedlogom da se isti razmatra po temeljnom zakonodavnom postupku

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kuleša

BOSNA I HERCEGOVINA

VIJEĆE MINISTARA

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVOBRANILAŠTVU
BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, februar 2016. godine

Na osnovu člana IV (4) a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma, održanoj .....2016. godine, i sjednici Doma naroda, održanoj ....2016. godine, usvojila je

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVOBRANILAŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 08/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14) u članu 2. stav 1. riječi: „više pomoćnika“ zamjenjuju se riječju „pomoćnici“.

Iza stava 7. dodaje se stav 8. koji glasi:

„ 8. Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.“

Član 2.

U članu 7. stav 1. tačka c) mijenja se i glasi:

„c) smjenjivanjem s funkcije na osnovu rješenja Vijeća ministara usljed negativne ocjene izvještaja o radu i rezultatima rada.“

Član 3.

U članu 13. iza stava 20. dodaje se stav 21., koji glasi:

„21. Pravobranilaštvo provodi obavezan postupak za mirno rješenje spora koje je dužno pokrenuti svako lice koje namjerava podnijeti tužbu protiv Bosne i Hercegovine, kao i u slučajevima u kojima Bosna i Hercegovina namjerava tužiti neko lice koje ima prebivalište ili boravište u Bosni i Hercegovini. Pravobranilaštvo je dužno po postizanju dogovora sačiniti prijedlog nagodbe i dostaviti je na saglasnost Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, odnosno Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine.“

Član 4.

Iza člana 13. dodaje se novi član 13a., koji glasi:

„Član 13a.

Saglasnost za zaključenje nagodbe

1. Pismenu saglasnost na prijedlog nagodbe iz člana 13. stav 21. ovog zakona, čija vrijednost ne prelazi iznos od 10.000,00 KM, daje Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a

ako vrijednost prelazi iznos od 10.000,00 KM, saglasnost daje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

2. Organi iz stava 1. ovog člana dužni su dati saglasnost u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijedloga nagodbe.“

Član 5.

Član 18. mijenja se i glasi:

„Član 18.

Izveštaj o radu

1. Pravobranilaštvo podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine godišnji izvještaj o radu i rezultatima rada, u kojem će navesti uočene pojave i probleme u primjeni zakonodavstva Bosne i Hercegovine i međunarodnih propisa od značaja za rad Pravobranilaštva.

2. Ukoliko Vijeće ministara Bosne i Hercegovine izvještaj o radu i rezultatima rada Pravobranilaštva ocijeni kao negativan, može pokrenuti postupak o razrješenju odgovornog pravobranioca.“

Član 6.

Iza člana 19. dodaje se novi član 19a., koji glasi:

„Član 19a.

Prijelazna odredba

1. Pravobranilaštvo će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona dostaviti Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na saglasnost Pravilnik o kriterijima i postupku, kojim će se urediti pravila za mirno rješavanje sporova i zaključivanje nagodbe prije podnošenje tužbe Sudu Bosne i Hercegovine.

2. Stupanjem na snagu Pravilnika iz stava 1. ovog člana, Pravobranilaštvo će početi primjenjivati član 13. stav 21. ovog zakona.

3. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine donijeti Pravilnik o načinu i postupku ocjenjivanja pravobranilaca.“

Član 7.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

PS BiH, broj _____ /16
_____ 2016. godine
S a r a j e v o

PREDSJEDAVAJUĆI

Predstavničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

PREDSJEDAVAJUĆI

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

OBRAZLOŽENJE
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
PRAVOBRANILAŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE

I – USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu IV (4) a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine Bosne i Hercegovine po Ustavu Bosne i Hercegovine.

Ustav Bosne i Hercegovine ne navodi Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine kao instituciju Bosne i Hercegovine, ali je ono formirano zakonom koji je donijela Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, s ciljem da putem ove institucije osigura da država Bosna i Hercegovina raspolaže efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem u zaštiti njezinih Ustavom utvrđenih nadležnosti, interesa i prava.

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona je utvrđen prilikom njegovog prvog usvajanja, te je isti više puta do sada mijenjan i dopunjavan.

II-PRINCIPI

- **Efikasnost**- institucije BiH kasne u izvršavanju sudskih presuda, što za posljedicu ima dodatne sudske troškove (Ured za reviziju procjenjuje da je od 14,6 miliona KM isplaćenih izdataka za sudske sporove u periodu 2008 - 2013. godine, oko 700 hiljada KM isplaćeno kao posljedica neblagovremene realizacije sudskih presuda); prosječno vrijeme trajanja parničnog postupka je 18 mjeseci, a tužbeni zahtjevi su na obradu u sudu čekali prosječno 10 mjeseci (podaci iz Izvještaja), što zasigurno narušava rješavanje predmeta u zakonom propisanim rokovima.

- **Ekonomičnost**- u Izvještaju se naglašava da (citirajući): „Ukupni izdaci za sudske sporove osim dosuđenog duga u sebi sadrže iznos zatezних kamata, sudske troškove i troškove izvršnog postupka prinudne naplate. Ukupni izdaci za sudske sporove 15 odabranih parničnih predmeta iznosili su 386 hiljada KM. U strukturi izdataka za sudske sporove predmeta iz uzorka dug je 64%, zatezna kamata je 21%, sudski troškovi su 11%, a troškovi izvršnog postupka prinudne naplate su iznosili 4%“. Navedeni citat jasno ukazuje da se oko 35% izdataka može izbjeći preduzimanjem adekvatnih mjera.

- **Jednak pristup sudu i jednakost u postupanju** - ovim zakonom niti se mogu mijenjati niti mijenjaju postulati utvrđeni u građanskom zakonodavstvu, svim građanima osiguran je jednak pristup pravdi i rješavanje svih postupaka na sudu, sukladno zakonu i najvišim standardima zaštite ljudskih prava i sloboda garantovanih Ustavom BiH i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Dakle, na osnovu navedenih principa smanjio bi se broj sporova koji stranke vode s Bosnom i Hercegovinom, te na taj način rasteretio Sud, uz istovremeno brže ostvarivanje prava i potraživanja fizičkih i pravnih lica prema Bosni i Hercegovini, te time povećala pravna sigurnost, ali i smanjili nepotrebni troškovi koji nisu zanemarljivi, što potvrđuje Izvještaj revizije.

III – RAZLOZI DONOŠENJA ZAKONA

Na osnovu Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine je proveo reviziju učinka na temu "Izdaci za sudske sporove", s ciljem da utvrdi jesu li institucije BiH efikasne u ispravljanju slabosti na koje ukazuju sudski procesi, a što bi trebalo dovesti do umanjenja broja sudskih sporova i umanjenja iznosa pripadajućih izdataka.

Nalaz revizije ukazuje:

- da su u periodu 2008 - 2013. godine institucije BiH kao tužena strana izgubile 313 parničnih predmeta, te da izgubljeni parnični predmeti imaju trend povećanja;

- da su neblagovremeno poduzete analize i korektivne mjere institucija BiH omogućile pokretanje nekoliko stotina novih sudskih sporova po istom ili sličnom osnovu;

- da institucije BiH kasne i u izvršavanju sudskih presuda, što za posljedicu ima dodatne sudske troškove (Ured za reviziju procjenjuje da je od 14,6 miliona KM isplaćenih izdataka za sudske sporove u periodu 2008 - 2013. godine, oko 700 hiljada KM isplaćeno kao posljedica neblagovremene realizacije sudskih presuda);

- da je prosječno vrijeme trajanja parničnog postupka 18 mjeseci, a tužbeni zahtjevi su na obradu u sudu čekali prosječno 10 mjeseci....

Nadalje, u Izvještaju se naglašava da (citirajući): „Ukupni izdaci za sudske sporove osim dosuđenog duga u sebi sadrže iznos zateznih kamata, sudske troškove i troškove izvršnog postupka prinudne naplate. Ukupni izdaci za sudske sporove 15 odabranih parničnih predmeta iznosili su 386 hiljada KM. U strukturi izdataka za sudske sporove predmeta iz uzorka dug je 64%, zatezna kamata je 21%, sudski troškovi su 11%, a troškovi izvršnog postupka prinudne naplate su iznosili 4%“. Navedeni citat jasno ukazuje da se oko 35% izdataka može izbjeći poduzimanjem adekvatnih mjera.

Izvještaj također sadrži preporuke upućene institucijama BiH, koje su odgovorne za pokrenute sudske sporove, Pravobranilaštvu BiH, koje je odgovorno za zastupanje institucija BiH pred nadležnim sudovima, Ministarstvu finansija i trezora BiH, koje je odgovorno za realizaciju i evidentiranje izdataka po sudskim sporovima, te Ministarstvu pravde BiH i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, koji su odgovorni za način rada pravosudnog sistema u BiH. Ured za reviziju preporučuje Ministarstvu pravde i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću da „*Analizira nalaze revizije koji ukazuju na neefikasne prakse rada pravosudnih institucija i utvrditi mjere za njihovo unapređenje*“.

Podsjećamo da je Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na 2. sjednici, održanoj 5.3.2015. godine, na osnovu rasprave o *Izvještaju o obavljenoj reviziji učinka o temi - Izdaci za sudske*

sporove, donio zaključak kojim traži od nadležnih institucija da ovaj dom obavijeste, u ostavljenom roku, o poduzetim aktivnostima.

U navedenom pravcu, a cijeneći preporuke Ureda za reviziju, daje se mogućnost Pravobranilaštvu da uredi organizaciju kroz formiranje organizacionih jedinica koje bi obavljale srodne poslove iz nadležnosti utvrđenih u članu 13. Zakona (tako se ostavlja mogućnost za npr. odjel za zastupanje, ili odjel za mirno rješavanje sporova, stručnu pomoć, ili za predmete s elementom inozemnosti i zastupanje pred arbitražama i Evropskim sudom za ljudska prava...).

Realizirajući direktnu preporuku i prijedlog Ureda za reviziju, dopunjen je član 13. važećeg zakona, čija primjena je propisana članom 10. ovog zakona (prijelazna odredba).

Predloženi članovi se svakako uvode kako bi se smanjio broj sporova koji stranke vode s BiH, te na taj način rasteretio Sud, uz istovremeno brže ostvarivanje prava i potraživanja fizičkih i pravnih lica prema BiH, te time povećala pravna sigurnost, ali i smanjili nepotrebni troškovi koji nisu zanemarljivi, što potvrđuje Izvještaj revizije.

IV – USKLADENOST PROPISA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Evropski standardi nemaju propisana pravila u ovoj oblasti, međutim, u skladu s dosadašnjom domaćom praksom, ali i praksom zemalja u okruženju i šire, predložene izmjene je neophodno ugraditi u zakonodavstvo.

V – PROVEDBENI MEHANIZMI I OSIGURANJE POŠTIVANJA PROPISA

Provedba ovog zakona osigurana je kroz postojanje Pravobranilaštva BiH, kao nadležnog organa čija se ovlaštenja sastoje u obavezi i oblicima predviđenim zakonom, te obavezi podnošenja izvještaja o radu Pravobranilaštva BiH.

VI – KONSULTACIJE

Ministarstvo pravde BiH je izvršilo detaljnu analizu *Izvještaja o obavljenoj reviziji učinka o temi - Izdaci za sudske sporove* broj: 01/02/03-09-16-1-737/14, iz oktobra 2014. godine, čiji je bio cilj da utvrdi jesu li institucije BiH efikasne u ispravljanju slabosti na koje ukazuju sudski procesi, a što će umanjiti broj sudskih sporova i pripadajućih izdataka. Svrha revizije je da se pomogne u smanjivanju broja sudskih sporova i pripadajućih izdataka.

Ministarstvo pravde BiH je nakon detaljne analize *Izvještaja o obavljenoj reviziji učinka o temi - Izdaci za sudske sporove*, bez odlaganja pristupilo rješavanju ovog problema. Radi navedenog održan je zajednički sastanak s predstavnicima Pravobranilaštva BiH, VSTV-a BiH i Suda BiH, na kome su utvrđeni pravci djelovanja koji će smanjiti broj sudskih sporova i iznos pripadajućih izdataka, te u okviru nadležnosti poduzeti konkretne mjere i ispraviti uočene slabosti na koje ukazuje Ured za reviziju. Nesporno je utvrđeno da je problem nerješiv bez adekvatnog zakonskog uporišta. Posebno su konsultirani propisi za mirno rješavanje sporova kod zemalja u okruženju.

Uočeno je u Republici Hrvatskoj kao obavezno provođenje vansudske nagodbe propisane članom 186.a Zakona o parničnom postupku Republike Hrvatske. Obavezno provođenje vansudske nagodbe propisano je i članom 193. Zakona o parničnom postupku Republike Srbije, te je ova odredba osporavana pred Ustavnim sudom Republike Srbije, ali je inicijativa odbačena kao neprihvatljiva (u pomenutim zemljama vansudsku nagodbu provodi državni organ - pravobranilaštvo).

U kontekstu navedenog, cijenimo važnim istaknuti podatak iz *Izveštaja o obavljenj reviziji* da je provođenje vansudske nagodbe propisane članom 186.a Zakona o parničnom postupku Republike Hrvatske u praksi dala dobre rezultate i da je na ovaj način broj parničnih postupaka smanjen za cca 20%, a prema tvrdnjama navedenim u Biltenu Republičkog javnog pravobranilaštva Republike Srbije, primjena ove odredbe dala je pozitivne rezultate u praksi i rezultirala je hiljadama zaključenih sporazuma o mirnom rješavanju spora.

Dakle, saglasna je praksa i standardi u zemljama u okruženju da je lice koje namjerava podnijeti tužbu sudu (u ovom slučaju Sudu protiv Bosne i Hercegovine) dužno prije podnošenja tužbe obratiti se zahtjevom za mirno rješenje spora instituciji koja štiti imovinske interese države (u ovom slučaju Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine), te ako zahtjev za mirno rješenje spora ne bude prihvaćen, podnosilac zahtjeva može podnijeti tužbu Sudu. U ovakvim slučajevima postignuta nagodba (u ovom slučaju između Pravobranilaštva Bosne i Hercegovine i podnosioca zahtjeva za mirno rješenje spora) ima svojstvo izvršnosti.

Sve navedeno provodivo je kroz ove predložene zakonske izmjene, te pripremljene izmjene Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Na Nacrt zakona mišljenje bez primjedbi su dali: Ured za zakonodavstvo, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Direkcija za evropske integracije. Sugestija Visokog sudskog i tužilačkog vijeća je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona. Prilog Nacrtu zakona su pribavljena mišljenja.

VII - REVIZIJA POSTOJEĆIH PROPISA

Donošenje i primjena ovog zakona zahtijeva dopune Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine, koje su pripremljene i bit će dostavljene u proceduru usvajanja zajedno s ovim nacrtom zakona.

VIII - POTREBNA FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona neće biti potrebna dodatna finansijska sredstva.

ZAKON O PRAVOBRANILAŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE

(„Službeni glasnik BiH“ br. 08/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14)

-Pregled odredbi koje se mijenjaju-

Član 2.

Organizacija Pravobranilaštva

1. Funkciju Pravobranilaštva, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, a na osnovu zakona Bosne i Hercegovine, vrše pravobranilac, dva zamjenika pravobranioca i više pomoćnika pravobranioca.
2. Pravobranilac predstavlja Pravobranilaštvo i rukovodi njegovim radom i vrši druga prava i dužnosti utvrđena ovim i drugim zakonima Bosne i Hercegovine, drugim propisom ili općim aktom Bosne i Hercegovine.
3. Kada je pravobranilac odsutan ili spriječen da zastupa, zamjenjuje ga zamjenik kojeg on odredi.
4. U radu, pravobraniocu i zamjenicima pravobranioca pomažu pomoćnici pravobranioca koji za svoj rad odgovaraju pravobraniocu i zamjenicima.
5. Prilikom izbora pravobranioca, zamjenika i pomoćnika pravobranioca vodit će se računa o ravnomjernoj zastupljenosti konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine.
6. U zastupanju pred sudovima i drugim organima zamjenici pravobranioca imaju ovlaštenja pravobranioca.
7. Pomoćnici pravobranioca pred sudom i drugim organima imaju ovlaštenja koja im odredi pravobranilac.

Član 7.

Prestanak funkcije pravobranioca i njegovih zamjenika

1. Pravobraniocu i njegovim zamjenicima funkcija prestaje:
  - a) istekom mandata;
  - b) podnošenjem ostavke, danom usvajanja ostavke od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine".
  - c) smjenjivanjem s funkcije na osnovu odluke Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,
  - d) trajnim gubljenjem radne sposobnosti da vrši funkciju zbog bolesti, invalidnosti ili zdravstvenih teškoća, odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, a na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove.
  - e) Sticanjem uslova za odlazak u penziju.
2. Smjenjivanje pravobranioca, odnosno njegovih zamjenika, na prijedlog Kolegija pravobranilaca, pokrenut će se:
  - a) ako je izvršio povredu ugleda funkcije;

- b) ako neuredno i nekvalitetno vrši funkciju;
- c) ako bude osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije.

3. Odluku o razrješenju pravobranioca i zamjenika pravobranioca donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Član 13.

Nadležnosti Pravobranilaštva

1. Pravobranilaštvo vrši poslove pravnog savjetovanja i zakonskog zastupanja Bosne i Hercegovine pred sudovima i drugim organima u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.
2. Pravobranilaštvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija Bosne i Hercegovine koje se finansiraju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: i drugih organizacija Bosne i Hercegovine).
3. Pravobranilaštvo zastupa Vijeće ministara Bosne i Hercegovine pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine.
4. Poslove zastupanja Bosne i Hercegovine i institucija iz stava 2. ovog člana Pravobranilaštvo naročito, i bez oduzimanja od prethodne opće odredbe, vrši pred Sudom Bosne i Hercegovine, i institucijama Bosne i Hercegovine u upravnom postupku, pred sudovima i drugim organima u entitetima, kao i pred Sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i organima uprave u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u upravnim stvarima, u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine.
5. Pravobranilaštvo može zastupati pravna lica iz stava 2. ovog člana koja su tužena u upravnom sporu, ako ga ona na to ovlaste.
6. Pravobranilaštvo zastupa Bosnu i Hercegovinu, njene institucije i druge organizacije iz stava 2. ovog člana i pred međunarodnim sudovima, sudovima drugih država, međunarodnim arbitražama i organima drugih država, i pred arbitražom koja je predviđena članom VIII. Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga, odnosno Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir o pravnom položaju njihovih snaga (PfP/NATO SOFA).
7. Ako po propisima strane države Pravobranilaštvo ne može neposredno zastupati Bosnu i Hercegovinu, njene institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana, pred arbitražama, tribunalima i drugim državnim organima i organizacijama, Vijeće ministara ovlastiti će osobu koja će vršiti zastupanje, u skladu s propisima te države.
8. Pravobranilaštvo, po njihovom zahtjevu, može zastupati i entitete Bosne i Hercegovine - Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku (u daljem tekstu: entiteti) i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine pred inozemnim sudovima, arbitražama, tribunalima i drugim inozemnim državnim organima i organizacijama.
9. Ako Pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa stranke čiji su interesi u suprotnosti, a jedna od njih je Bosna i Hercegovina, Pravobranilaštvo zastupa Bosnu i Hercegovinu.
10. U slučaju da Pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa stranke čiji su interesi u suprotnosti, a nijedna od tih stranaka nije Bosna i Hercegovina, Pravobranilaštvo neće zastupati nijednu stranku.
11. U vršenju poslova zastupanja Pravobranilaštvo je ovlašteno da preduzima sve radnje koje preduzima stranka u postupku, u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine, zakonima entiteta i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

12. Institucije Bosne i Hercegovine i druge organizacije iz stava 2. ovog člana dužne su blagovremeno obavijestiti Pravobranilaštvo o slučajevima u kojima je ono ovlašteno da ih zastupa i ulaže pravna sredstva i preduzima druge zakonom određene pravne radnje i da mu dostave svu potrebnu dokumentaciju.

13. Pravobranilaštvo preduzima pravne radnje i sredstva za ostvarivanje funkcije iz stava 2. ovog člana i na vlastitu inicijativu.

14. Pravobranilaštvo pruža stručnu pomoć institucijama Bosne i Hercegovine, javnim agencijama, javnim korporacijama i drugim organizacijama Bosne i Hercegovine utvrđenim zakonom Bosne i Hercegovine u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja i daje mišljenja u vezi sa zaključivanjem ugovora imovinsko-pravne prirode (u daljem tekstu: mišljenja).

15. Institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana dužna su pribaviti mišljenje Pravobranilaštva prije zaključenja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari, uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju i udruživanju sredstava za građenje, kao i drugih ugovora kojima se raspolaze stvarima, odnosno materijalnim pravima ili pribavljaju stvari u svojini Bosne i Hercegovine osim ako je vrijednost predmeta takvog ugovora ispod vrijednosti od 10.000,00 KM.

16. Zaključeni ugovor imovinsko-pravne prirode pravna lica iz stava 15. ovog člana dužna su dostaviti Pravobranilaštvu u roku od 15 dana od dana zaključivanja ugovora.

17. Ako Pravobranilaštvo smatra da je zaključeni ugovor ništavan, podnijet će nadležnom sudu tužbu za utvrđivanje ništavnosti, a u slučaju da ugovorena cijena ne odgovara prometnoj vrijednosti - tužbu za raskid ili izmjenu ugovora.

18. Na traženje pravobranilaštava u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, Pravobranilaštvo daje mišljenje o imovinsko-pravnim ugovorima koje entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i njihovi organi namjeravaju zaključiti sa stranim pravnim licima.

19. U postupku donošenja zakona i drugih propisa kojima se uređuju imovinsko-pravni odnosi, a stiču prava i stvaraju obaveze prema stvarima u vlasništvu Bosne i Hercegovine, obavezno se pribavlja mišljenje Pravobranilaštva.

20. Ako Pravobranilaštvo smatra da ne treba pokrenuti postupak pred sudom ili drugim organom ili treba povući tužbu ili se odreći tužbenog zahtjeva, priznati zahtjev protivne stranke ili zaključiti poravnanje, zatražit će od subjekta kojeg zastupa stav o daljem postupanju. Ako se ne postigne saglasnost u mišljenju ili ako subjekat koji je zastupan ne odgovori u određenom roku, konačnu odluku donosi Kolegij Pravobranilaštva i o tome obavještava subjekat kojeg zastupa.

Član 18.

Izvještavanje državnih organa o radu Pravobranilaštva

Pravobranilaštvo podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i Vijeću ministara Bosne i Hercegovine izvještaj o svom radu i uočenim pojavama i problemima u primjeni međunarodnih ugovora i zakona Bosne i Hercegovine i drugih propisa Bosne i Hercegovine od značaja za ostvarivanje funkcije Pravobranilaštva.

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Doma naroda, održanoj 21. marta 2002. godine, i na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 12. marta 2002. godine, usvojila je

ZAKON¹
O PRAVOBRANILAŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE
(prečišćeni tekst)

OPĆE ODREDBE

Član 1.
Osnivanje

1. Da bi se osigurala mogućnost da država Bosna i Hercegovina raspolaže efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem u pogledu zaštite njenih Ustavom utvrđenih nadležnosti, interesa i prava osniva se Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Pravobranilaštvo).

2. Sjedište Pravobranilaštva je u Sarajevu.

Član 2.
Organizacija Pravobranilaštva

1. Funkciju Pravobranilaštva, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, a na osnovu zakona Bosne i Hercegovine, vrše pravobranilac, dva zamjenika pravobranioca i pomoćnici pravobranioca.

2. Pravobranilac predstavlja Pravobranilaštvo i rukovodi njegovim radom i vrši druga prava i dužnosti utvrđena ovim i drugim zakonima Bosne i Hercegovine, drugim propisom ili općim aktom Bosne i Hercegovine.

3. Kada je pravobranilac odsutan ili spriječen da zastupa, zamjenjuje ga zamjenik kojeg on odredi.

4. U radu, pravobraniocu i zamjenicima pravobranioca pomažu pomoćnici pravobranioca koji za svoj rad odgovaraju pravobraniocu i zamjenicima.

5. Prilikom izbora pravobranioca, zamjenika i pomoćnika pravobranioca vodit će se računa o ravnomjernoj zastupljenosti konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine.

6. U zastupanju pred sudovima i drugim organima zamjenici pravobranioca imaju ovlaštenja pravobranioca.

---

¹ Prečišćeni tekst Zakona o pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14)

7. Pomoćnici pravobranioca pred sudom i drugim organima imaju ovlaštenja koja im odredi pravobranilac.

8. Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Član 3.

Uslovi za vršenje funkcije pravobranioca, njegovih zamjenika i pomoćnika

1. Za pravobranioca i njegove zamjenike može biti imenovan državljanin Bosne i Hercegovine koji je diplomirani pravnik i ima položen pravosudni ispit i iskustvo u radu u pravosudnim organima, advokaturi i drugim državnim organima, preduzećima (društvima) i drugim pravnim licima u trajanju od najmanje osam godina nakon položenog pravosudnog ispita, koji je radeći u tim organima i pravnim licima stekao visok ugled pravnog stručnjaka.

2. Za pomoćnika pravobranioca može biti imenovan državljanin Bosne i Hercegovine koji je diplomirani pravnik i ima položen pravosudni ispit i iskustvo u radu u pravosudnim organima, advokaturi i drugim državnim organima, preduzećima (društvima) i drugim pravnim licima u trajanju od najmanje pet godina nakon položenog pravosudnog ispita, koji je radeći u tim organima i pravnim licima stekao visok ugled pravnog stručnjaka.

3. Prilikom izbora pravobranioca, zamjenika i pomoćnika vodit će se računa o ravnomjernoj zastupljenosti konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine. Funkcija pravobranioca podliježe rotaciji između pravobranioca i dva zamjenika, imenovana iz reda konstitutivnih naroda, u jednakim vremenskim intervalima tokom trajanja mandata.

Član 4.

Imenovanje pravobranioca i njegovih zamjenika

1. Pravobranioca i zamjenike pravobranioca imenuje i razrješava Savjet ministara Bosne i Hercegovine, a u skladu sa odredbama Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Savjeta ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 7/03).

2. Pravobranilac za svoj rad odgovara Savjetu ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine kojoj je dužan najmanje jednom godišnje podnijeti izvještaj, a zamjenici pravobranioca za svoj rad odgovaraju Savjetu ministara i pravobranioцу.

Član 5.

Postavljanje pomoćnika pravobranioca

Pomoćnike pravobranioca imenuje i razrješava pravobranilac, u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 8/03 i 35/03).

Član 6.
Trajanje funkcije

1. Pravobranilac i njegovi zamjenici imenuju se na četiri godine i mogu biti ponovo imenovani.

Član 7.
Prestanak funkcije pravobranioca i njegovih zamjenika

1. Pravobraniocu i njegovim zamjenicima funkcija prestaje:
- a) istekom mandata;
  - b) podnošenjem ostavke, danom usvajanja ostavke od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
  - c) smjenjivanjem s funkcije na osnovu rješenja Vijeća ministara uslijed negativne ocjene Izvještaja o radu i rezultatima rada.**

Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,

d) trajnim gubljenjem radne sposobnosti da vrši funkciju zbog bolesti, invalidnosti ili zdravstvenih teškoća, odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, a na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove.

e) Sticanjem uslova za odlazak u penziju.

2. Smjenjivanje pravobranioca, odnosno njegovih zamjenika, na prijedlog Kolegija pravobranilaca, pokrenut će se:

- a) ako je izvršio povredu ugleda funkcije;
- b) ako neuredno i nekvalitetno vrši funkciju;
- c) ako bude osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije.

3. Odluku o razrješenju pravobranioca i zamjenika pravobranioca donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Član 8.
Prestanak funkcije pomoćnika pravobranioca

Imenovanje pomoćnika pravobranioca, prava, obaveze, odgovornosti, prestanak rada, plate i druga materijalna primanja, kao i druga statusna pitanja, te sprečavanje sukoba interesa u obavljanju dužnosti ovih državnih službenika, uređuju se Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 8/03 i 35/03).

Član 9.
Nespojivost funkcija i imunitet

1. Pravobranilačka funkcija je nespojiva s bilo kojom drugom javnom funkcijom ili privatnom službom.
2. Pravobranilac, njegovi zamjenici kao ni kandidati za pravobranilačku funkciju ne mogu biti članovi niti obavljati poslove u organima stranke, političkim udruženjima ili fondacijama koje su povezane sa strankom, niti mogu biti uključeni u bilo kakvu političku ili stranačku aktivnost javnog karaktera.
3. Pravobranilac, njegovi zamjenici ne mogu biti krivično gonjeni, ispitivani, zadržani, uhapšeni niti im se može suditi za izraženo mišljenje ili odluku donesenu u vršenju svoje funkcije.
4. Braćni drugovi pravobranioca, njegovih zamjenika, te srodnici po prvoj liniji i srodnici po bočnoj liniji do drugog stepena, ne mogu vršiti funkciju u Pravobranilaštvu.

Član 10.
Jezik

1. U Pravobranilaštvu su u ravnopravnoj upotrebi bosanski, hrvatski i srpski jezik i pisma latinica i ćirilica.

Član 11.
Budžet Pravobranilaštva

1. Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine finansira se iz Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.
2. Pravobranilac je zadužen za pripremu i izvršenje budžeta Pravobranilaštva.

Član 12.
Izuzeće pravobranioca, njegovih zamjenika i pomoćnika

1. Odredbe Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 29/2000), koje se odnose na izuzeće sudija Suda Bosne i Hercegovine, shodno se primjenjuju i na izuzeće pravobranioca, njegovih zamjenika i pomoćnika pravobranioca.
2. O izuzeću zamjenika i pomoćnika pravobranioca odlučuje pravobranilac, a o izuzeću pravobranioca Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

NADLEŽNOST

Član 13. Nadležnosti Pravobranilaštva

1. Pravobranilaštvo vrši poslove pravnog savjetovanja i zakonskog zastupanja Bosne i Hercegovine pred sudovima i drugim organima u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.
2. Pravobranilaštvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija Bosne i Hercegovine koje se finansiraju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: i drugih organizacija Bosne i Hercegovine).
3. Pravobranilaštvo zastupa Vijeće ministara Bosne i Hercegovine pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine.
4. Poslove zastupanja Bosne i Hercegovine i institucija iz stava 2. ovog člana Pravobranilaštvo naročito, i bez oduzimanja od prethodne opće odredbe, vrši pred Sudom Bosne i Hercegovine, i institucijama Bosne i Hercegovine u upravnom postupku, pred sudovima i drugim organima u entitetima, kao i pred Sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i organima uprave u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u upravnim stvarima, u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine.
5. Pravobranilaštvo može zastupati pravna lica iz stava 2. ovog člana koja su tužena u upravnom sporu, ako ga ona na to ovlaste.
6. Pravobranilaštvo zastupa Bosnu i Hercegovinu, njene institucije i druge organizacije iz stava 2. ovog člana i pred međunarodnim sudovima, sudovima drugih država, međunarodnim arbitražama i organima drugih država, i pred arbitražom koja je predviđena članom VIII. Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga, odnosno Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir o pravnom položaju njihovih snaga (PfP/NATO SOFA).
7. Ako po propisima strane države Pravobranilaštvo ne može neposredno zastupati Bosnu i Hercegovinu, njene institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana pred arbitražama, tribunalima i drugim državnim organima i organizacijama, Vijeće ministara ovlastiti će osobu koja će vršiti zastupanje, u skladu s propisima te države.
8. Pravobranilaštvo, po njihovom zahtjevu, može zastupati i entitete Bosne i Hercegovine - Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku (u daljem tekstu: entiteti) i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine pred inozemnim sudovima, arbitražama, tribunalima i drugim inozemnim državnim organima i organizacijama.
9. Ako Pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa stranke čiji su interesi u suprotnosti, a jedna od njih je Bosna i Hercegovina, Pravobranilaštvo zastupa Bosnu i Hercegovinu.

10. U slučaju da Pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa stranke čiji su interesi u suprotnosti, a nijedna od tih stranaka nije Bosna i Hercegovina, Pravobranilaštvo neće zastupati nijednu stranku.

11. U vršenju poslova zastupanja Pravobranilaštvo je ovlašteno da preduzima sve radnje koje preduzima stranka u postupku, u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine, zakonima entiteta i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

12. Institucije Bosne i Hercegovine, javne agencije, javne korporacije i druge organizacije Bosne i Hercegovine utvrđene zakonom Bosne i Hercegovine dužne su blagovremeno obavijestiti Pravobranilaštvo o slučajevima u kojima je ono ovlašteno da ih zastupa i ulaže pravna sredstva i preduzima druge zakonom određene pravne radnje i da mu dostave svu potrebnu dokumentaciju.

13. Pravobranilaštvo preduzima pravne radnje i sredstva za ostvarivanje funkcije iz stava 2. ovog člana i na vlastitu inicijativu.

14. Pravobranilaštvo pruža stručnu pomoć institucijama Bosne i Hercegovine, javnim agencijama, javnim korporacijama i drugim organizacijama Bosne i Hercegovine utvrđenim zakonom Bosne i Hercegovine u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja i daje mišljenja u vezi sa zaključivanjem ugovora imovinsko-pravne prirode (u daljem tekstu: mišljenja).

15. Institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana dužna su pribaviti mišljenje Pravobranilaštva prije zaključenja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari, uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju i udruživanju sredstava za građenje, kao i drugih ugovora kojima se raspolaže stvarima, odnosno materijalnim pravima ili pribavljaju stvari u svojini Bosne i Hercegovine osim ako je vrijednost predmeta takvog ugovora ispod vrijednosti ispod vrijednosti od 10.000,00 KM.

16. Zaključeni ugovor imovinsko-pravne prirode pravna lica iz stava 15. ovog člana dužna su dostaviti Pravobranilaštvu u roku od 15 dana od dana zaključivanja ugovora.

17. Ako Pravobranilaštvo smatra da je zaključeni ugovor ništavan, podnijet će nadležnom sudu tužbu za utvrđivanje ništavnosti, a u slučaju da ugovorena cijena ne odgovara prometnoj vrijednosti - tužbu za raskid ili izmjenu ugovora.

18. Na traženje pravobranilaštava u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, Pravobranilaštvo daje mišljenje o imovinsko-pravnim ugovorima koje entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i njihovi organi namjeravaju zaključiti sa stranim pravnim licima.

19. U postupku donošenja zakona i drugih propisa kojima se uređuju imovinsko-pravni odnosi, a stiču prava i stvaraju obaveze prema stvarima u vlasništvu Bosne i Hercegovine, obavezno se pribavlja mišljenje Pravobranilaštva.

20. Ako Pravobranilaštvo smatra da ne treba pokrenuti postupak pred sudom ili drugim organom ili treba povući tužbu ili se odreći tužbenog zahtjeva, priznati zahtjev protivne stranke

ili zaključiti poravnanje, zatražit će od subjekta kojeg zastupa stav o daljem postupanju. Ako se ne postigne saglasnost u mišljenju ili ako subjekat koji je zastupan ne odgovori u određenom roku, konačnu odluku donosi Kolegij Pravobranilaštva i o tome obavještava subjekat kojeg zastupa.

21. Pravobranilaštvo provodi obavezan postupak za mirno rješenje spora koje je dužno pokrenuti svako lice koje namjerava podnijeti tužbu protiv Bosne i Hercegovine, kao i u slučajevima u kojima Bosna i Hercegovina namjerava tužiti neko lice koje ima prebivalište ili boravište u Bosni i Hercegovini. Pravobranilaštvo je dužno po postizanju dogovora sačiniti prijedlog nagodbe i dostaviti je na suglasnost Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, odnosno Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Član 13a.

Saglasnost za zaključenje nagodbe

1. Pismenu saglasnost na prijedlog nagodbe iz člana 13. stav 21. ovog zakona, čija vrijednost ne prelazi iznos od 10.000,00 KM, daje Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a ako vrijednost prelazi iznos od 10.000,00 KM, saglasnost daje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

2. Organi iz stava 1. ovog člana dužni su dati saglasnost u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijedloga nagodbe.

UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA

Član 14.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji

1. Radni odnos državnog službenika i zaposlenika u Pravobranilaštvu uređuje se Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ili Zakonom o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05 i 48/05).

2. Unutrašnja organizacija u Pravobranilaštvu uređuje se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Pravobranilaštva koji, uz saglasnost Savjeta ministara Bosne i Hercegovine, donosi pravobranilac u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

3. Odredbe Zakona o upravi na odgovarajući način primjenjuju se i na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Pravobranilaštva.

Član 15.

Administracija Pravobranilaštva

1. U Pravobranilaštvu postoji određeni broj zaposlenika za vršenje administrativno-tehničkih poslova.

2. Broj radnika Pravobranilaštva utvrđuje pravobranilac po prethodno pribavljenom mišljenju Kolegija pravobranilaca.

Član 16.

Propisi o radnim odnosima radnika

Propisi Bosne i Hercegovine o radnim odnosima zaposlenika u institucijama Bosne i Hercegovine shodno se primjenjuju i na radnike Pravobranilaštva, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 17.

Poslovnik Pravobranilaštva

1. Poslovnikom Pravobranilaštva uređuje se postupanje pravobranilaštva u postupcima pred sudovima i drugim institucijama pred kojim pravobranilac postupa, do donošenja odgovarajućeg zakona Bosne i Hercegovine kojim će ta pitanja biti uređena.
2. Poslovnik Pravobranilaštva donosi Kolegij pravobranilaštva, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
3. Poslovnik Pravobranilaštva objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Član 18.

Izvještaj o radu

1. Pravobranilaštvo podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine godišnji Izvještaj o radu i rezultatima rada u kojem će navesti uočene pojave i probleme u primjeni zakonodavstva Bosne i Hercegovine i međunarodnih propisa od značaja za rad Pravobranilaštva.
2. Ukoliko Vijeće ministara Bosne i Hercegovine Izvještaj o radu i rezultatima rada Pravobranilaštva ocijeni kao negativan, može pokrenuti postupak o razrješenju odgovornog pravobranioca.

Član 19.

Odgovornost pravobranioca, zamjenika pravobranioca i pomoćnika pravobranioca

Odredbe Zakona o upravi koje se odnose na rukovođenje i odgovornosti rukovodioca organa i njihovih zamjenika na odgovarajući način se primjenjuju i na pravobranioca i zamjenike pravobranioca.

Član 19a.

Prijelazna odredba

- 1. Pravobranilaštvo će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona dostaviti Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na saglasnost Pravilnik o kriterijima i postupku, kojim će se urediti pravila za mirno rješavanje sporova i zaključivanje nagodbe prije podnošenje tužbe Sudu Bosne i Hercegovine.**
- 2. Stupanjem na snagu Pravilnika iz stava 1. ovog člana, Pravobranilaštvo će početi primjenjivati član 13. stav 21. ovog zakona.**
- 3. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine donijeti Pravilnik o načinu i postupku ocjenjivanja pravobranilaca.**

Član 20.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Član 21.

Ovaj zakon objavit će se u "Službenom glasniku BiH", "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine".

PS BiH broj 41/02
21. marta 2002.godine
Sarajevo

BOSNA I HERCEGOVINA

VIJEĆE MINISTARA

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVOBRANILAŠTVU
BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, februar 2016. godine

Na osnovu člana IV (4) a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma, održanoj .....2016. godine, i sjednici Doma naroda, održanoj .....2016. godine, usvojila je

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVOBRANILAŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 08/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14) u članu 2. stav 1. riječi: „više pomoćnika“ zamjenjuju se riječju „pomoćnici“.

Iza stava 7. dodaje se stav 8. koji glasi:

„ 8. Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.“

Član 2.

U članu 7. stav 1. tačka c) mijenja se i glasi:

„c) smjenjivanjem s funkcije na osnovu rješenja Vijeća ministara usljed negativne ocjene izvještaja o radu i rezultatima rada.“

Član 3.

U članu 13. iza stava 20. dodaje se stav 21., koji glasi:

„21. Pravobranilaštvo provodi obavezan postupak za mirno rješenje spora koje je dužno pokrenuti svako lice koje namjerava podnijeti tužbu protiv Bosne i Hercegovine, kao i u slučajevima u kojima Bosna i Hercegovina namjerava tužiti neko lice koje ima prebivalište ili boravište u Bosni i Hercegovini. Pravobranilaštvo je dužno po postizanju dogovora sačiniti prijedlog nagodbe i dostaviti je na saglasnost Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, odnosno Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine.“

Član 4.

Iza člana 13. dodaje se novi član 13a., koji glasi:

„Član 13a.

Saglasnost za zaključenje nagodbe

1. Pismenu saglasnost na prijedlog nagodbe iz člana 13. stav 21. ovog zakona, čija vrijednost ne prelazi iznos od 10.000,00 KM, daje Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a

ako vrijednost prelazi iznos od 10.000,00 KM, saglasnost daje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

2. Organi iz stava 1. ovog člana dužni su dati saglasnost u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijedloga nagodbe.“

Član 5.

Član 18. mijenja se i glasi:

„Član 18.

Izvještaj o radu

1. Pravobranilaštvo podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine godišnji izvještaj o radu i rezultatima rada, u kojem će navesti uočene pojave i probleme u primjeni zakonodavstva Bosne i Hercegovine i međunarodnih propisa od značaja za rad Pravobranilaštva.

2. Ukoliko Vijeće ministara Bosne i Hercegovine izvještaj o radu i rezultatima rada Pravobranilaštva ocijeni kao negativan, može pokrenuti postupak o razrješenju odgovornog pravobranioca.“

Član 6.

Iza člana 19. dodaje se novi član 19a., koji glasi:

„Član 19a.

Prijelazna odredba

1. Pravobranilaštvo će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona dostaviti Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na saglasnost Pravilnik o kriterijima i postupku, kojim će se urediti pravila za mirno rješavanje sporova i zaključivanje nagodbe prije podnošenje tužbe Sudu Bosne i Hercegovine.

2. Stupanjem na snagu Pravilnika iz stava 1. ovog člana, Pravobranilaštvo će početi primjenjivati član 13. stav 21. ovog zakona.

3. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine donijeti Pravilnik o načinu i postupku ocjenjivanja pravobranilaca.“

Član 7.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

PS BiH, broj _____ /16
_____ 2016. godine
S a r a j e v o

PREDSJEDAVAJUĆI

Predstavničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

PREDSJEDAVAJUĆI

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

OBRAZLOŽENJE

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O

PRAVOBRANILAŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE

I – USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu IV (4) a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine Bosne i Hercegovine po Ustavu Bosne i Hercegovine.

Ustav Bosne i Hercegovine ne navodi Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine kao instituciju Bosne i Hercegovine, ali je ono formirano zakonom koji je donijela Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, s ciljem da putem ove institucije osigura da država Bosna i Hercegovina raspolaže efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem u zaštiti njezinih Ustavom utvrđenih nadležnosti, interesa i prava.

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona je utvrđen prilikom njegovog prvog usvajanja, te je isti više puta do sada mijenjan i dopunjavan.

II-PRINCIPI

- **Efikasnost**- institucije BiH kasne u izvršavanju sudskih presuda, što za posljedicu ima dodatne sudske troškove (Ured za reviziju procjenjuje da je od 14,6 miliona KM isplaćenih izdataka za sudske sporove u periodu 2008 - 2013. godine, oko 700 hiljada KM isplaćeno kao posljedica neblagovremene realizacije sudskih presuda); prosječno vrijeme trajanja parničnog postupka je 18 mjeseci, a tužbeni zahtjevi su na obradu u sudu čekali prosječno 10 mjeseci (podaci iz Izvještaja), što zasigurno narušava rješavanje predmeta u zakonom propisanim rokovima.

- **Ekonomičnost**- u Izvještaju se naglašava da (citat): „Ukupni izdaci za sudske sporove osim dosuđenog duga u sebi sadrže iznos zateznih kamata, sudske troškove i troškove izvršnog postupka prinudne naplate. Ukupni izdaci za sudske sporove 15 odabranih parničnih predmeta iznosili su 386 hiljada KM. U strukturi izdataka za sudske sporove predmeta iz uzorka dug je 64%, zatezna kamata je 21%, sudski troškovi su 11%, a troškovi izvršnog postupka prinudne naplate su iznosili 4%“. Navedeni citat jasno ukazuje da se oko 35% izdataka može izbjeći preduzimanjem adekvatnih mjera.

- **Jednak pristup sudu i jednakost u postupanju** - ovim zakonom niti se mogu mijenjati niti mijenjaju postulati utvrđeni u građanskom zakonodavstvu, svim građanima osiguran je jednak pristup pravdi i rješavanje svih postupaka na sudu, sukladno zakonu i najvišim standardima zaštite ljudskih prava i sloboda garantovanih Ustavom BiH i Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

• Dakle, na osnovu navedenih principa smanjio bi se broj sporova koji stranke vode s Bosnom i Hercegovinom, te na taj način rasteretio Sud, uz istovremeno brže ostvarivanje prava i potraživanja fizičkih i pravnih lica prema Bosni i Hercegovini, te time povećala pravna sigurnost, ali i smanjili nepotrebni troškovi koji nisu zanemarljivi, što potvrđuje Izvještaj revizije.

III – RAZLOZI DONOŠENJA ZAKONA

Na osnovu Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine je proveo reviziju učinka na temu "Izdaci za sudske sporove", s ciljem da utvrdi jesu li institucije BiH efikasne u ispravljanju slabosti na koje ukazuju sudski procesi, a što bi trebalo dovesti do umanjivanja broja sudskih sporova i umanjivanja iznosa pripadajućih izdataka.

Nalaz revizije ukazuje:

- da su u periodu 2008 - 2013. godine institucije BiH kao tužena strana izgubile 313 parničnih predmeta, te da izgubljeni parnični predmeti imaju trend povećanja;

- da su neblagovremeno poduzete analize i korektivne mjere institucija BiH omogućile pokretanje nekoliko stotina novih sudskih sporova po istom ili sličnom osnovu;

- da institucije BiH kasne i u izvršavanju sudskih presuda, što za posljedicu ima dodatne sudske troškove (Ured za reviziju procjenjuje da je od 14,6 miliona KM isplaćenih izdataka za sudske sporove u periodu 2008 - 2013. godine, oko 700 hiljada KM isplaćeno kao posljedica neblagovremene realizacije sudskih presuda);

- da je prosječno vrijeme trajanja parničnog postupka 18 mjeseci, a tužbeni zahtjevi su na obradu u sudu čekali prosječno 10 mjeseci....

Nadalje, u Izvještaju se naglašava da (citirano): „Ukupni izdaci za sudske sporove osim dosuđenog duga u sebi sadrže iznos zateznih kamata, sudske troškove i troškove izvršnog postupka prinudne naplate. Ukupni izdaci za sudske sporove 15 odabranih parničnih predmeta iznosili su 386 hiljada KM. U strukturi izdataka za sudske sporove predmeta iz uzorka dug je 64%, zatezna kamata je 21%, sudski troškovi su 11%, a troškovi izvršnog postupka prinudne naplate su iznosili 4%“. Navedeni citat jasno ukazuje da se oko 35% izdataka može izbjeći poduzimanjem adekvatnih mjera.

Izvještaj također sadrži preporuke upućene institucijama BiH, koje su odgovorne za pokrenute sudske sporove, Pravobranilaštvu BiH, koje je odgovorno za zastupanje institucija BiH pred nadležnim sudovima, Ministarstvu finansija i trezora BiH, koje je odgovorno za realizaciju i evidentiranje izdataka po sudskim sporovima, te Ministarstvu pravde BiH i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, koji su odgovorni za način rada pravosudnog sistema u BiH. Ured za reviziju preporučuje Ministarstvu pravde i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću da „*Analizira nalaze revizije koji ukazuju na neefikasne prakse rada pravosudnih institucija i utvrditi mjere za njihovo unapređenje*“.

Podsjećamo da je Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na 2. sjednici, održanoj 5.3.2015. godine, na osnovu rasprave o *Izvještaju o obavljenoj reviziji učinka o temi - Izdaci za sudske*

sporove, donio zaključak kojim traži od nadležnih institucija da ovaj dom obavijeste, u ostavljenom roku, o poduzetim aktivnostima.

U navedenom pravcu, a cijeneći preporuke Ureda za reviziju, daje se mogućnost Pravobranilaštvu da uredi organizaciju kroz formiranje organizacionih jedinica koje bi obavljale srodne poslove iz nadležnosti utvrđenih u članu 13. Zakona (tako se ostavlja mogućnost za npr. odjel za zastupanje, ili odjel za mirno rješavanje sporova, stručnu pomoć, ili za predmete s elementom inozemnosti i zastupanje pred arbitražama i Evropskim sudom za ljudska prava...).

Realizirajući direktnu preporuku i prijedlog Ureda za reviziju, dopunjen je član 13. važećeg zakona, čija primjena je propisana članom 10. ovog zakona (prijelazna odredba).

Predloženi članovi se svakako uvode kako bi se smanjio broj sporova koji stranke vode s BiH, te na taj način rasteretio Sud, uz istovremeno brže ostvarivanje prava i potraživanja fizičkih i pravnih lica prema BiH, te time povećala pravna sigurnost, ali i smanjili nepotrebni troškovi koji nisu zanemarljivi, što potvrđuje Izvještaj revizije.

IV – USKLAĐENOST PROPISA S EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Evropski standardi nemaju propisana pravila u ovoj oblasti, međutim, u skladu s dosadašnjom domaćom praksom, ali i praksom zemalja u okruženju i šire, predložene izmjene je neophodno ugraditi u zakonodavstvo.

V – PROVEDBENI MEHANIZMI I OSIGURANJE POŠTIVANJA PROPISA

Provedba ovog zakona osigurana je kroz postojanje Pravobranilaštva BiH, kao nadležnog organa čija se ovlaštenja sastoje u obavezi i oblicima predviđenim zakonom, te obavezi podnošenja izvještaja o radu Pravobranilaštva BiH.

VI – KONSULTACIJE

Ministarstvo pravde BiH je izvršilo detaljnu analizu *Izvještaja o obavljenoj reviziji učinka o temi - Izdaci za sudske sporove* broj: 01/02/03-09-16-1-737/14, iz oktobra 2014. godine, čiji je bio cilj da utvrdi jesu li institucije BiH efikasne u ispravljanju slabosti na koje ukazuju sudski procesi, a što će umanjiti broj sudskih sporova i pripadajućih izdataka. Svrha revizije je da se pomogne u smanjivanju broja sudskih sporova i pripadajućih izdataka.

Ministarstvo pravde BiH je nakon detaljne analize *Izvještaja o obavljenoj reviziji učinka o temi - Izdaci za sudske sporove*, bez odlaganja pristupilo rješavanju ovog problema. Radi navedenog održan je zajednički sastanak s predstavnicima Pravobranilaštva BiH, VSTV-a BiH i Suda BiH, na kome su utvrđeni pravci djelovanja koji će smanjiti broj sudskih sporova i iznos pripadajućih izdataka, te u okviru nadležnosti poduzeti konkretne mjere i ispraviti uočene slabosti na koje ukazuje Ured za reviziju. Nesporno je utvrđeno da je problem nerješiv bez adekvatnog zakonskog uporišta. Posebno su konsultirani propisi za mirno rješavanje sporova kod zemalja u okruženju.

• Uočeno je u Republici Hrvatskoj kao obavezno provođenje vansudske nagodbe propisane članom 186.a Zakona o parničnom postupku Republike Hrvatske. Obavezno provođenje vansudske nagodbe propisano je i članom 193. Zakona o parničnom postupku Republike Srbije, te je ova odredba osporavana pred Ustavnim sudom Republike Srbije, ali je inicijativa odbačena kao neprihvatljiva (u pomenutim zemljama vansudsku nagodbu provodi državni organ - pravobranilaštvo).

U kontekstu navedenog, cijenimo važnim istaknuti podatak iz *Izveštaja o obavljenoj reviziji* da je provođenje vansudske nagodbe propisane članom 186.a Zakona o parničnom postupku Republike Hrvatske u praksi dala dobre rezultate i da je na ovaj način broj parničnih postupaka smanjen za cca 20%, a prema tvrdnjama navedenim u Biltenu Republičkog javnog pravobranilaštva Republike Srbije, primjena ove odredbe dala je pozitivne rezultate u praksi i rezultirala je hiljadama zaključenih sporazuma o mirnom rješavanju spora.

Dakle, saglasna je praksa i standardi u zemljama u okruženju da je lice koje namjerava podnijeti tužbu sudu (u ovom slučaju Sudu protiv Bosne i Hercegovine) dužno prije podnošenja tužbe obratiti se zahtjevom za mirno rješenje spora instituciji koja štiti imovinske interese države (u ovom slučaju Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine), te ako zahtjev za mirno rješenje spora ne bude prihvaćen, podnosilac zahtjeva može podnijeti tužbu Sudu. U ovakvim slučajevima postignuta nagodba (u ovom slučaju između Pravobranilaštva Bosne i Hercegovine i podnosioca zahtjeva za mirno rješenje spora) ima svojstvo izvršnosti.

Sve navedeno provodivo je kroz ove predložene zakonske izmjene, te pripremljene izmjene Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Na Nacrt zakona mišljenje bez primjedbi su dali: Ured za zakonodavstvo, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Direkcija za evropske integracije. Sugestija Visokog sudskog i tužilačkog vijeća je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona. Prilog Nacrtu zakona su pribavljena mišljenja.

VII - REVIZIJA POSTOJEĆIH PROPISA

Donošenje i primjena ovog zakona zahtijeva dopune Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine, koje su pripremljene i bit će dostavljene u proceduru usvajanja zajedno s ovim nacrtom zakona.

VIII - POTREBNA FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona neće biti potrebna dodatna finansijska sredstva.

ZAKON O PRAVOBRANILAŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE

(„Službeni glasnik BiH“ br. 08/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14)

-Pregled odredbi koje se mijenjaju-

Član 2.

Organizacija Pravobranilaštva

1. Funkciju Pravobranilaštva, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, a na osnovu zakona Bosne i Hercegovine, vrše pravobranilac, dva zamjenika pravobranioca i više pomoćnika pravobranioca.
2. Pravobranilac predstavlja Pravobranilaštvo i rukovodi njegovim radom i vrši druga prava i dužnosti utvrđena ovim i drugim zakonima Bosne i Hercegovine, drugim propisom ili općim aktom Bosne i Hercegovine.
3. Kada je pravobranilac odsutan ili spriječen da zastupa, zamjenjuje ga zamjenik kojeg on odredi.
4. U radu, pravobraniocu i zamjenicima pravobranioca pomažu pomoćnici pravobranioca koji za svoj rad odgovaraju pravobraniocu i zamjenicima.
5. Prilikom izbora pravobranioca, zamjenika i pomoćnika pravobranioca vodit će se računa o ravnomjernoj zastupljenosti konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine.
6. U zastupanju pred sudovima i drugim organima zamjenici pravobranioca imaju ovlaštenja pravobranioca.
7. Pomoćnici pravobranioca pred sudom i drugim organima imaju ovlaštenja koja im odredi pravobranilac.

Član 7.

Prestanak funkcije pravobranioca i njegovih zamjenika

1. Pravobraniocu i njegovim zamjenicima funkcija prestaje:
  - a) istekom mandata;
  - b) podnošenjem ostavke, danom usvajanja ostavke od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine".
  - c) smjenjivanjem s funkcije na osnovu odluke Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,
  - d) trajnim gubljenjem radne sposobnosti da vrši funkciju zbog bolesti, invalidnosti ili zdravstvenih teškoća, odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, a na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove.
  - e) Sticanjem uslova za odlazak u penziju.
2. Smjenjivanje pravobranioca, odnosno njegovih zamjenika, na prijedlog Kolegija pravobranilaca, pokrenut će se:
  - a) ako je izvršio povredu ugleda funkcije;

- b) ako neuredno i nekvalitetno vrši funkciju;
- c) ako bude osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije.

3. Odluku o razrješenju pravobranioca i zamjenika pravobranioca donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Član 13.

Nadležnosti Pravobranilaštva

1. Pravobranilaštvo vrši poslove pravnog savjetovanja i zakonskog zastupanja Bosne i Hercegovine pred sudovima i drugim organima u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.
2. Pravobranilaštvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija Bosne i Hercegovine koje se finansiraju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: i drugih organizacija Bosne i Hercegovine).
3. Pravobranilaštvo zastupa Vijeće ministara Bosne i Hercegovine pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine.
4. Poslove zastupanja Bosne i Hercegovine i institucija iz stava 2. ovog člana Pravobranilaštvo naročito, i bez oduzimanja od prethodne opće odredbe, vrši pred Sudom Bosne i Hercegovine, i institucijama Bosne i Hercegovine u upravnom postupku, pred sudovima i drugim organima u entitetima, kao i pred Sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i organima uprave u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u upravnim stvarima, u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine.
5. Pravobranilaštvo može zastupati pravna lica iz stava 2. ovog člana koja su tužena u upravnom sporu, ako ga ona na to ovlaste.
6. Pravobranilaštvo zastupa Bosnu i Hercegovinu, njene institucije i druge organizacije iz stava 2. ovog člana i pred međunarodnim sudovima, sudovima drugih država, međunarodnim arbitražama i organima drugih država, i pred arbitražom koja je predviđena članom VIII. Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga, odnosno Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir o pravnom položaju njihovih snaga (PfP/NATO SOFA).
7. Ako po propisima strane države Pravobranilaštvo ne može neposredno zastupati Bosnu i Hercegovinu, njene institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana, pred arbitražama, tribunalima i drugim državnim organima i organizacijama, Vijeće ministara ovlastiti će osobu koja će vršiti zastupanje, u skladu s propisima te države.
8. Pravobranilaštvo, po njihovom zahtjevu, može zastupati i entitete Bosne i Hercegovine - Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku (u daljem tekstu: entiteti) i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine pred inozemnim sudovima, arbitražama, tribunalima i drugim inozemnim državnim organima i organizacijama.
9. Ako Pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa stranke čiji su interesi u suprotnosti, a jedna od njih je Bosna i Hercegovina, Pravobranilaštvo zastupa Bosnu i Hercegovinu.
10. U slučaju da Pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa stranke čiji su interesi u suprotnosti, a nijedna od tih stranaka nije Bosna i Hercegovina, Pravobranilaštvo neće zastupati nijednu stranku.
11. U vršenju poslova zastupanja Pravobranilaštvo je ovlašteno da preduzima sve radnje koje preduzima stranka u postupku, u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine, zakonima entiteta i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

12. Institucije Bosne i Hercegovine i druge organizacije iz stava 2. ovog člana dužne su blagovremeno obavijestiti Pravobranilaštvo o slučajevima u kojima je ono ovlašteno da ih zastupa i ulaže pravna sredstva i preduzima druge zakonom određene pravne radnje i da mu dostave svu potrebnu dokumentaciju.

13. Pravobranilaštvo preduzima pravne radnje i sredstva za ostvarivanje funkcije iz stava 2. ovog člana i na vlastitu inicijativu.

14. Pravobranilaštvo pruža stručnu pomoć institucijama Bosne i Hercegovine, javnim agencijama, javnim korporacijama i drugim organizacijama Bosne i Hercegovine utvrđenim zakonom Bosne i Hercegovine u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja i daje mišljenja u vezi sa zaključivanjem ugovora imovinsko-pravne prirode (u daljem tekstu: mišljenja).

15. Institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana dužna su pribaviti mišljenje Pravobranilaštva prije zaključenja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari, uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju i udruživanju sredstava za građenje, kao i drugih ugovora kojima se raspolaže stvarima, odnosno materijalnim pravima ili pribavljaju stvari u svojini Bosne i Hercegovine osim ako je vrijednost predmeta takvog ugovora ispod vrijednosti od 10.000,00 KM.

16. Zaključeni ugovor imovinsko-pravne prirode pravna lica iz stava 15. ovog člana dužna su dostaviti Pravobranilaštvu u roku od 15 dana od dana zaključivanja ugovora.

17. Ako Pravobranilaštvo smatra da je zaključeni ugovor ništavan, podnijet će nadležnom sudu tužbu za utvrđivanje ništavnosti, a u slučaju da ugovorena cijena ne odgovara prometnoj vrijednosti - tužbu za raskid ili izmjenu ugovora.

18. Na traženje pravobranilaštava u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, Pravobranilaštvo daje mišljenje o imovinsko-pravnim ugovorima koje entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i njihovi organi namjeravaju zaključiti sa stranim pravnim licima.

19. U postupku donošenja zakona i drugih propisa kojima se uređuju imovinsko-pravni odnosi, a stiču prava i stvaraju obaveze prema stvarima u vlasništvu Bosne i Hercegovine, obavezno se pribavlja mišljenje Pravobranilaštva.

20. Ako Pravobranilaštvo smatra da ne treba pokrenuti postupak pred sudom ili drugim organom ili treba povući tužbu ili se odreći tužbenog zahtjeva, priznati zahtjev protivne stranke ili zaključiti poravnanje, zatražit će od subjekta kojeg zastupa stav o daljem postupanju. Ako se ne postigne saglasnost u mišljenju ili ako subjekat koji je zastupan ne odgovori u određenom roku, konačnu odluku donosi Kolegij Pravobranilaštva i o tome obavještava subjekat kojeg zastupa.

Član 18.

Izvjestavanje državnih organa o radu Pravobranilaštva

Pravobranilaštvo podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i Vijeću ministara Bosne i Hercegovine izvještaj o svom radu i uočenim pojavama i problemima u primjeni međunarodnih ugovora i zakona Bosne i Hercegovine i drugih propisa Bosne i Hercegovine od značaja za ostvarivanje funkcije Pravobranilaštva.

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Doma naroda, održanoj 21. marta 2002. godine, i na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 12. marta 2002. godine, usvojila je

ZAKON¹
O PRAVOBRANILAŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE
(prečišćeni tekst)

OPĆE ODREDBE

Član 1.
Osnivanje

1. Da bi se osigurala mogućnost da država Bosna i Hercegovina raspolaže efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem u pogledu zaštite njenih Ustavom utvrđenih nadležnosti, interesa i prava osniva se Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Pravobranilaštvo).

2. Sjedište Pravobranilaštva je u Sarajevu.

Član 2.
Organizacija Pravobranilaštva

1. Funkciju Pravobranilaštva, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, a na osnovu zakona Bosne i Hercegovine, vrše pravobranilac, dva zamjenika pravobranioca i pomoćnici pravobranioca.

2. Pravobranilac predstavlja Pravobranilaštvo i rukovodi njegovim radom i vrši druga prava i dužnosti utvrđena ovim i drugim zakonima Bosne i Hercegovine, drugim propisom ili općim aktom Bosne i Hercegovine.

3. Kada je pravobranilac odsutan ili spriječen da zastupa, zamjenjuje ga zamjenik kojeg on odredi.

4. U radu, pravobraniocu i zamjenicima pravobranioca pomažu pomoćnici pravobranioca koji za svoj rad odgovaraju pravobraniocu i zamjenicima.

5. Prilikom izbora pravobranioca, zamjenika i pomoćnika pravobranioca vodit će se računa o ravnomjernoj zastupljenosti konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine.

6. U zastupanju pred sudovima i drugim organima zamjenici pravobranioca imaju ovlaštenja pravobranioca.

---

¹ Prečišćeni tekst Zakona o pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14)

7. Pomoćnici pravobranioca pred sudom i drugim organima imaju ovlaštenja koja im odredi pravobranilac.

8. Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

Član 3.

Uslovi za vršenje funkcije pravobranioca, njegovih zamjenika i pomoćnika

1. Za pravobranioca i njegove zamjenike može biti imenovan državljanin Bosne i Hercegovine koji je diplomirani pravnik i ima položen pravosudni ispit i iskustvo u radu u pravosudnim organima, advokaturi i drugim državnim organima, preduzećima (društvima) i drugim pravnim licima u trajanju od najmanje osam godina nakon položenog pravosudnog ispita, koji je radeći u tim organima i pravnim licima stekao visok ugled pravnog stručnjaka.

2. Za pomoćnika pravobranioca može biti imenovan državljanin Bosne i Hercegovine koji je diplomirani pravnik i ima položen pravosudni ispit i iskustvo u radu u pravosudnim organima, advokaturi i drugim državnim organima, preduzećima (društvima) i drugim pravnim licima u trajanju od najmanje pet godina nakon položenog pravosudnog ispita, koji je radeći u tim organima i pravnim licima stekao visok ugled pravnog stručnjaka.

3. Prilikom izbora pravobranioca, zamjenika i pomoćnika vodit će se računa o ravnomjernoj zastupljenosti konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine. Funkcija pravobranioca podliježe rotaciji između pravobranioca i dva zamjenika, imenovana iz reda konstitutivnih naroda, u jednakim vremenskim intervalima tokom trajanja mandata.

Član 4.

Imenovanje pravobranioca i njegovih zamjenika

1. Pravobranioca i zamjenike pravobranioca imenuje i razrješava Savjet ministara Bosne i Hercegovine, a u skladu sa odredbama Zakona o ministarskim imenovanjima, imenovanjima Savjeta ministara i drugim imenovanjima Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 7/03).

2. Pravobranilac za svoj rad odgovara Savjetu ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine kojoj je dužan najmanje jednom godišnje podnijeti izvještaj, a zamjenici pravobranioca za svoj rad odgovaraju Savjetu ministara i pravobraniocu.

Član 5.

Postavljanje pomoćnika pravobranioca

Pomoćnike pravobranioca imenuje i razrješava pravobranilac, u skladu sa odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 8/03 i 35/03).

Član 6.
Trajanje funkcije

1. Pravobranilac i njegovi zamjenici imenuju se na četiri godine i mogu biti ponovo imenovani.

Član 7.
Prestanak funkcije pravobranioca i njegovih zamjenika

1. Pravobraniocu i njegovim zamjenicima funkcija prestaje:

- a) istekom mandata;
- b) podnošenjem ostavke, danom usvajanja ostavke od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine;
- c) smjenjivanjem s funkcije na osnovu rješenja Vijeća ministara uslijed negativne ocjene Izvještaja o radu i rezultatima rada.**

Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine,

d) trajnim gubljenjem radne sposobnosti da vrši funkciju zbog bolesti, invalidnosti ili zdravstvenih teškoća, odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, a na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove.

e) Sticanjem uslova za odlazak u penziju.

2. Smjenjivanje pravobranioca, odnosno njegovih zamjenika, na prijedlog Kolegija pravobranilaca, pokrenut će se:

- a) ako je izvršio povredu ugleda funkcije;
- b) ako neuredno i nekvalitetno vrši funkciju;
- c) ako bude osuđen za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje funkcije.

3. Odluku o razrješenju pravobranioca i zamjenika pravobranioca donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

Član 8.
Prestanak funkcije pomoćnika pravobranioca

Imenovanje pomoćnika pravobranioca, prava, obaveze, odgovornosti, prestanak rada, plate i druga materijalna primanja, kao i druga statusna pitanja, te sprečavanje sukoba interesa u obavljanju dužnosti ovih državnih službenika, uređuju se Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 12/02, 19/02, 8/03 i 35/03).

Član 9.
Nespojivost funkcija i imunitet

1. Pravobranilačka funkcija je nespojiva s bilo kojom drugom javnom funkcijom ili privatnom službom.
2. Pravobranilac, njegovi zamjenici kao ni kandidati za pravobranilačku funkciju ne mogu biti članovi niti obavljati poslove u organima stranke, političkim udruženjima ili fondacijama koje su povezane sa strankom, niti mogu biti uključeni u bilo kakvu političku ili stranačku aktivnost javnog karaktera.
3. Pravobranilac, njegovi zamjenici ne mogu biti krivično gonjeni, ispitivani, zadržani, uhapšeni niti im se može suditi za izraženo mišljenje ili odluku donesenu u vršenju svoje funkcije.
4. Bračni drugovi pravobranioca, njegovih zamjenika, te srodnici po prvoj liniji i srodnici po bočnoj liniji do drugog stepena, ne mogu vršiti funkciju u Pravobranilaštvu.

Član 10.
Jezik

1. U Pravobranilaštvu su u ravnopravnoj upotrebi bosanski, hrvatski i srpski jezik i pisma latinica i ćirilica.

Član 11.
Budžet Pravobranilaštva

1. Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine finansira se iz Budžeta institucija Bosne i Hercegovine.
2. Pravobranilac je zadužen za pripremu i izvršenje budžeta Pravobranilaštva.

Član 12.
Izuzeće pravobranioca, njegovih zamjenika i pomoćnika

1. Odredbe Zakona o Sudu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 29/2000), koje se odnose na izuzeće sudija Suda Bosne i Hercegovine, shodno se primjenjuju i na izuzeće pravobranioca, njegovih zamjenika i pomoćnika pravobranioca.
2. O izuzeću zamjenika i pomoćnika pravobranioca odlučuje pravobranilac, a o izuzeću pravobranioca Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

NADLEŽNOST

Član 13. Nadležnosti Pravobranilaštva

1. Pravobranilaštvo vrši poslove pravnog savjetovanja i zakonskog zastupanja Bosne i Hercegovine pred sudovima i drugim organima u Bosni i Hercegovini i inozemstvu.
2. Pravobranilaštvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija Bosne i Hercegovine koje se finansiraju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: i drugih organizacija Bosne i Hercegovine).
3. Pravobranilaštvo zastupa Vijeće ministara Bosne i Hercegovine pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine.
4. Poslove zastupanja Bosne i Hercegovine i institucija iz stava 2. ovog člana Pravobranilaštvo naročito, i bez oduzimanja od prethodne opće odredbe, vrši pred Sudom Bosne i Hercegovine, i institucijama Bosne i Hercegovine u upravnom postupku, pred sudovima i drugim organima u entitetima, kao i pred Sudom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i organima uprave u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u upravnim stvarima, u skladu sa zakonom Bosne i Hercegovine.
5. Pravobranilaštvo može zastupati pravna lica iz stava 2. ovog člana koja su tužena u upravnom sporu, ako ga ona na to ovlaste.
6. Pravobranilaštvo zastupa Bosnu i Hercegovinu, njene institucije i druge organizacije iz stava 2. ovog člana i pred međunarodnim sudovima, sudovima drugih država, međunarodnim arbitražama i organima drugih država, i pred arbitražom koja je predviđena članom VIII. Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora o pravnom položaju njihovih snaga, odnosno Sporazuma između država članica Sjevernoatlantskog ugovora i ostalih država koje učestvuju u Partnerstvu za mir o pravnom položaju njihovih snaga (PfP/NATO SOFA).
7. Ako po propisima strane države Pravobranilaštvo ne može neposredno zastupati Bosnu i Hercegovinu, njene institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana pred arbitražama, tribunalima i drugim državnim organima i organizacijama, Vijeće ministara ovlastiti će osobu koja će vršiti zastupanje, u skladu s propisima te države.
8. Pravobranilaštvo, po njihovom zahtjevu, može zastupati i entitete Bosne i Hercegovine - Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku (u daljem tekstu: entiteti) i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine pred inozemnim sudovima, arbitražama, tribunalima i drugim inozemnim državnim organima i organizacijama.
9. Ako Pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa stranke čiji su interesi u suprotnosti, a jedna od njih je Bosna i Hercegovina, Pravobranilaštvo zastupa Bosnu i Hercegovinu.

10. U slučaju da Pravobranilaštvo treba po zakonu da zastupa stranke čiji su interesi u suprotnosti, a nijedna od tih stranaka nije Bosna i Hercegovina, Pravobranilaštvo neće zastupati nijednu stranku.

11. U vršenju poslova zastupanja Pravobranilaštvo je ovlašteno da preduzima sve radnje koje preduzima stranka u postupku, u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine, zakonima entiteta i zakonima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

12. Institucije Bosne i Hercegovine, javne agencije, javne korporacije i druge organizacije Bosne i Hercegovine utvrđene zakonom Bosne i Hercegovine dužne su blagovremeno obavijestiti Pravobranilaštvo o slučajevima u kojima je ono ovlašteno da ih zastupa i ulaže pravna sredstva i preduzima druge zakonom određene pravne radnje i da mu dostave svu potrebnu dokumentaciju.

13. Pravobranilaštvo preduzima pravne radnje i sredstva za ostvarivanje funkcije iz stava 2. ovog člana i na vlastitu inicijativu.

14. Pravobranilaštvo pruža stručnu pomoć institucijama Bosne i Hercegovine, javnim agencijama, javnim korporacijama i drugim organizacijama Bosne i Hercegovine utvrđenim zakonom Bosne i Hercegovine u rješavanju imovinsko-pravnih pitanja i daje mišljenja u vezi sa zaključivanjem ugovora imovinsko-pravne prirode (u daljem tekstu: mišljenja).

15. Institucije i organizacije iz stava 2. ovog člana dužna su pribaviti mišljenje Pravobranilaštva prije zaključenja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari, uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji, ugovora o građenju i udruživanju sredstava za građenje, kao i drugih ugovora kojima se raspolaže stvarima, odnosno materijalnim pravima ili pribavljaju stvari u svojini Bosne i Hercegovine osim ako je vrijednost predmeta takvog ugovora ispod vrijednosti ispod vrijednosti od 10.000,00 KM.

16. Zaključeni ugovor imovinsko-pravne prirode pravna lica iz stava 15. ovog člana dužna su dostaviti Pravobranilaštvu u roku od 15 dana od dana zaključivanja ugovora.

17. Ako Pravobranilaštvo smatra da je zaključeni ugovor ništavan, podnijet će nadležnom sudu tužbu za utvrđivanje ništavnosti, a u slučaju da ugovorena cijena ne odgovara prometnoj vrijednosti - tužbu za raskid ili izmjenu ugovora.

18. Na traženje pravobranilaštava u entitetima i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, Pravobranilaštvo daje mišljenje o imovinsko-pravnim ugovorima koje entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine i njihovi organi namjeravaju zaključiti sa stranim pravnim licima.

19. U postupku donošenja zakona i drugih propisa kojima se uređuju imovinsko-pravni odnosi, a stiču prava i stvaraju obaveze prema stvarima u vlasništvu Bosne i Hercegovine, obavezno se pribavlja mišljenje Pravobranilaštva.

20. Ako Pravobranilaštvo smatra da ne treba pokrenuti postupak pred sudom ili drugim organom ili treba povući tužbu ili se odreći tužbenog zahtjeva, priznati zahtjev protivne stranke

ili zaključiti poravnanje, zatražit će od subjekta kojeg zastupa stav o daljem postupanju. Ako se ne postigne saglasnost u mišljenju ili ako subjekat koji je zastupan ne odgovori u određenom roku, konačnu odluku donosi Kolegij Pravobranilaštva i o tome obavještava subjekat kojeg zastupa.

21. Pravobranilaštvo provodi obavezan postupak za mirno rješenje spora koje je dužno pokrenuti svako lice koje namjerava podnijeti tužbu protiv Bosne i Hercegovine, kao i u slučajevima u kojima Bosna i Hercegovina namjerava tužiti neko lice koje ima prebivalište ili boravište u Bosni i Hercegovini. Pravobranilaštvo je dužno po postizanju dogovora sačiniti prijedlog nagodbe i dostaviti je na suglasnost Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, odnosno Ministarstvu finansija i trezora Bosne i Hercegovine.

Član 13a.

Saglasnost za zaključenje nagodbe

1. Pismenu saglasnost na prijedlog nagodbe iz člana 13. stav 21. ovog zakona, čija vrijednost ne prelazi iznos od 10.000,00 KM, daje Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine, a ako vrijednost prelazi iznos od 10.000,00 KM, saglasnost daje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

2. Organi iz stava 1. ovog člana dužni su dati saglasnost u roku od 30 dana od dana zaprimanja prijedloga nagodbe.

UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA

Član 14.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji

1. Radni odnos državnog službenika i zaposlenika u Pravobranilaštvu uređuje se Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ili Zakonom o radu u institucijama Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 26/04, 7/05 i 48/05).

2. Unutrašnja organizacija u Pravobranilaštvu uređuje se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Pravobranilaštva koji, uz saglasnost Savjeta ministara Bosne i Hercegovine, donosi pravobranilac u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

3. Odredbe Zakona o upravi na odgovarajući način primjenjuju se i na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Pravobranilaštva.

Član 15.

Administracija Pravobranilaštva

1. U Pravobranilaštvu postoji određeni broj zaposlenika za vršenje administrativno-tehničkih poslova.

2. Broj radnika Pravobranilaštva utvrđuje pravobranilac po prethodno pribavljenom mišljenju Kolegija pravobranilaca.

Član 16.

Propisi o radnim odnosima radnika

Propisi Bosne i Hercegovine o radnim odnosima zaposlenika u institucijama Bosne i Hercegovine shodno se primjenjuju i na radnike Pravobranilaštva, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 17.

Poslovnik Pravobranilaštva

1. Poslovnikom Pravobranilaštva uređuje se postupanje pravobranilaštva u postupcima pred sudovima i drugim institucijama pred kojim pravobranilac postupa, do donošenja odgovarajućeg zakona Bosne i Hercegovine kojim će ta pitanja biti uređena.
2. Poslovnik Pravobranilaštva donosi Kolegij pravobranilaštva, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
3. Poslovnik Pravobranilaštva objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Član 18.

Izvještaj o radu

1. Pravobranilaštvo podnosi Vijeću ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine godišnji Izvještaj o radu i rezultatima rada u kojem će navesti uočene pojave i probleme u primjeni zakonodavstva Bosne i Hercegovine i međunarodnih propisa od značaja za rad Pravobranilaštva.
2. Ukoliko Vijeće ministara Bosne i Hercegovine Izvještaj o radu i rezultatima rada Pravobranilaštva ocijeni kao negativan, može pokrenuti postupak o razrješenju odgovornog pravobranioca.

Član 19.

Odgovornost pravobranioca, zamjenika pravobranioca i pomoćnika pravobranioca

Odredbe Zakona o upravi koje se odnose na rukovođenje i odgovornosti rukovodioca organa i njihovih zamjenika na odgovarajući način se primjenjuju i na pravobranioca i zamjenike pravobranioca.

Član 19a.

Prijelazna odredba

- 1. Pravobranilaštvo će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona dostaviti Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na saglasnost Pravilnik o kriterijima i postupku, kojim će se urediti pravila za mirno rješavanje sporova i zaključivanje nagodbe prije podnošenje tužbe Sudu Bosne i Hercegovine.**
- 2. Stupanjem na snagu Pravilnika iz stava 1. ovog člana, Pravobranilaštvo će početi primjenjivati član 13. stav 21. ovog zakona.**
- 3. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine donijeti Pravilnik o načinu i postupku ocjenjivanja pravobranilaca.**

Član 20.

Stupanje na snagu

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Član 21.

Ovaj zakon objavit će se u "Službenom glasniku BiH", "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine".

PS BiH broj 41/02
21. marta 2002.godine
Sarajevo